

Stamenković: Aprilski застој не угрожава раст

После оствареног привредног раста у првих пет месеци, повећање бруто домаћег производа од 2,5 одсто у 2016. сигурно ће бити премашено

Од почетка године до краја априла привредни раст у Србији био је у порасту и убрзавао се. Економски показатељи за мај нису тако импресивни, какви су били за април, али раст изнад очекивања који се бележи од почетка године није угрожен, као ни фискална консолидација, оцена је аутора часописа „Макроекономске анализе и трендови“ (MAT). У мају је, у поређењу с претходним месецом, смањен раст индустријске производње, као и раст промета у трговини на мало, раст увоза у том месецу је надмашио повећање извоза и није наставаљен раст зарада.

Мањи привредни раст у мају за упућене не представља изненађење. Дошао је после високог повећања у априлу, а последица је мајског празновања, објашњава Стојан Стаменковић, координатор истраживачког програма у последњем броју овог издања Економског института.

У првом тромесечју званична статистика је забележила раст бруто домаћег производа од 3,5 одсто.

– После оствареног раста у првих пет месеци, процена повећања бруто домаћег производа од 2,5 одсто у 2016. није више оптимистичко, већ песимистичко очекивање – сматра Стаменковић.

Српској индустрији је од почетка ове године баш добро кренуло. Производња у периоду јануар-април 2016. била је за 9,9 одсто већа него у прва четири месеца 2015. У априлу ове године била је за 8,9 одсто ве-

Стојан Стаменковић

ћа него у истом месецу претходне, а онда је дошло мајско повећања од „само“ 0,9 одсто, што је овогодишњи петомесечни раст индустријске производње свело на још високих осам процената.

– Тренд је и даље растући, десезонирани индекс је на нивоу који је за нешто више од пет процената изнад просека претходне године – указује Стаменковић.

Плелано по областима, у периоду јануар-мај индустријска производња у 2016. била је мања у само пет од 24 области прерађивачке индустрије – и то у производњи текстила (- 25,7 одсто), у фармацеутској индустрији (- 5,8), у производњи основних метала (- 2,5), у производњи машина и опреме (- 6,8) и у производњи моторних возила и приколница (- 7,2 одсто).

Стаменковић напомиње да посебну пажњу заслужују три области. Прехрамбена индустрија, чије је учешће највеће у прерађивачкој индустрији, у мају је поново имала озбиљан пад. Производња пића је у мају опала за 9,2 одсто у поређењу са истим месе-

цом 2015., тако да је сабрани међугодишњи пораст у периоду јануар-мај сведен на скромних 2,9 одсто.

– Проблем на који смо у МАТ-у непрекидно упозоравали, сада је и званично потврђен. У „Фијату“ је укинута трећа смена и смањује се број радника, чиме се потврђује наш закључак да се без новог модела не може спречити опадање тражње за возилима из Крагујевца – каже Стаменковић.

Охрабрују показатељи да се одржава висок међугодишњи раст спољнотрговинске размене. Према подацима Републичког завода за статистику, извоз робе у еврима од почетка године до краја маја вредео је 5,37 милијарди, што је повећање од 10,5 у поређењу са истим периодом претходне године. Увоз је вредео 6,9 милијарди, 4,9 одсто више. Петомесечни дефицит од 1,5 милијарди долара мањи је за 10,9 одсто него у истом периоду претходне године. Србија је у мају достигла рекордну петомесечну покривеност увоза извозом од 78 одсто.

– Извоз је распрострањен у вели-

ком делу прерађивачке индустрије, што указује на одрживост тог раста, али треба бити и резервисан према „Фијату“ као највећем извознику – указује Стаменковић.

Да је садашња слика наших економских односа с иностранством знатно повољнија говори податак да је дефицит текућег рачуна у периоду јануар-април износио 301 милион евра, што је чак 47 одсто мање него у исто време лани. Унапређењу салда текућег рачуна највише је допринело повећање извоза робе за 471 милион евра, што је за 13,2 одсто више у односу на исти период претходне године, док је суфицит по основу трговине услуга износио 247,5 милиона евра, што је 36,5 одсто више.

Нето прилив по основу страних директних улагања у Србију износио је 561 милион евра, што је за 20 милиона евра, или за 3,4 одсто мање. Девизне резерве од почетка године смањене су за милијарду евра.

Изразити раст потрошње од почетка године у мају није наставаљен. После непрекидног раста у претходних седам месеци, промет у трговини на мало у мају био је за 2,3 одсто већи него у истом месецу претходне године. Укупне просечне нето зараде у мају биле су једнаке као и у истом месецу прошле године. У јавном сектору смањене су за 2,4 одсто, највише у јавним државним предузећима (7,7 одсто). Истовремено, зараде у приватном сектору у првих пет месеци биле су за 4,2 одсто веће него у истом периоду претходне године.

Према речима Ивана Николића, уредника МАТ-а, макроекономска стабилност у мају додатно је утврђена, јер је инфлација остала веома ниска – 0,7 одсто на годишњем нивоу. Дефицит државног буџета за период јануар-мај сведен је на само 11 милијарди динара, што је за девет одсто више од планираног дефицита за целу 2016. годину

Александар Микавица